

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrsésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Vörös és sárgafekete.

Maradt-e még azokból a cseppet sem irigylendő sorsu virágokból, melyekkel annak idején az aradi nemzetközi szociáldemokraták Kristóffy-t fogadták?

Ha maradt, akkor ma Justh-nak boldog napja lesz. Aradon, a vértanuk városában a vörös lobogó alatt szociáldemokraták ölelő karjában ismét nagy embernek képzelheti magát, olyan nagy, mint mikor azt a bizonyos fokost nyomták vezéri kezébe.

Az igaz, hogy a fokos előtt a magyar hadseregért vívott küzdelemben akart nagy lenni. A fokos idejében elfelejtette a magyar vezényszót s az önálló bankért rugta szét pártját és a koalíciót. Miután ezzel sikerült a közös bank uralmát beláthatlan időkre biztosítani, most sutba dobjá a magyar vezényszó lobogóját, a magyar bank fokosát s egyszerre a vörös lobogót lengeti meg — Aradon.

Justh Gyula, a függetlenségi eszmék egykori naiv, de legalább izzó magyar hazafiasságtól lelkesített bajnoka — mint a nemzetközi szociáldemokraták kedvence, a vörös lobogó alatt tartja bevonulását Aradra.

Ki hívta oda Makó bölcsét? Talán

Arad városa? Annak ugyan nem kell. Talán az aradi függetlenségi párt? Annak még ugy sem kell. Hívták őt a vörös zászló hívei, a nemzetköziek. Azok, akik nemrég hozsannával fogadták a legexponáltabb darabontot, a gyászos nevű Kristóffy-t. Maradt néhány hervadt virágjuk, azzal akarják valakinek az utját ékesíteni s Kristóffy után nem találtak rá méltóbbat Makó bölcsénél, Justh Gyulánál.

Igy bontakozik ki a jövő képe, egy új koalíció figurája, benne a szereplőkkel: Justh Gyulával, Kristóffyval, a Jakabokkal és a nemzetiségi tulzókkal.

A nemzetiségi izgatónak saját néptörzseknél is kitelőben a becsületük. A Tatra bank megrendülése az amerikai tót izgatónak csalásai folytán kinyitotta a telvidéki tótok szeméit s most látják, mire is jó a nemzetiségi szájhösködés? Az oláhság zöme 1867 óta sohasem volt megmozgatható dákóromán kalandok számára, most pedig a legutóbbi választások alkalmával végleg hátat fordított óriási többségében azoknak, akik nem érte, hanem belőle akarnak megélni. Teljesen szétfoszlott tábor a nemzetiségi képviselők serege s ha Justh Gyulát az oláh tulzók is fogadni akarják Aradon, Makó nagy fiának eszébe juthat, hogy egyebek

közt az üdvözlők minősége is megkülönbözteti őt Caesartól. Caesarnak a halálba induló gladiátorok kiáltották: morituri te salutant! Justh Gyula tulzó oláh üdvözlői már tul vannak a politikai halálon.

Nem különb a Kristóffianus sereg sem. Az országgyűlés, a nemzet törvényes képviselete sütötte a hazaárulás bélyegét s azt onnan le nem szedi senki. Ha jól emlékszünk, a megbélyegző határozatát a képviselőház éppen ama bizonyos nagyfokosú Justh Gyula elnöklete alatt hozta, az ő elnöki szavaival adta át Kristóffyékát a nemzet ítéletének s ez az ítélet ma is élő törvénye a nemzeti lelkiismeretnek. Mikor Justhék kezét fogják az általuk is elítéltekkel, nem érzik, hogy olyanokkal akarnak új életet kezdeni, akik feltámadás nélkül vannak már tul az erkölcsi halálon?

Jakabék maguk legjobban tudják, hogy a szociáldemokrata nemzetköziség szédületes gyorsan lejártá magát. Nem kell a szakszervezetek politizáló részét feloszlatni: feloszlanak becsületesen maguktól. Csak a terror segít már itt-ott. Ami jogos, méltánylandó volt a szociáldemokrata törekvésekben, az felszívódik

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapról — vasárnapra.

„Fehér május — vörös május.

Itt vagy ismét szép május, a természet virágfakadásának ünnepe, amikor minden él és élni vágyik. Az ezerszínű virágok illata, a mádárkak csicseregő éneke, a napsugár, az égboltozat tündöklő kékje, (melyhez hasonlót csak leányszemekben találunk), a csillagok . . . mind mind a megújuló, megifjuló életet hirdetik.

Ez a hónap a mi hónapunk, a szeretet hónapja, Szűz Maria fehér májusa.

Ma örülni és bizni kell az életben, ma derülni kell lenni a léleknek, az élő természet színes szép harmoniája kell, hogy szétáradjon a lelkünkben is. Ma a küzdelem nem szenvedés, a szenvedés nem kétségbeesés, életet megújító, keserű nyomorúság, hisz mienk a tavasz minden pompája, boldogságot árasztó gyönyörűsége.

Ma este és május minden napjának estéjén kigyulladnak a gyertyák a virágos Maria oltárokban és ezek ajkán hangzik fel az: Istennek szent Anyja, könyörögj érettünk. Es ez a hívő,

bizva-bizó könyörgő ének, ez a titka annak, hogy az életnek lehet örülni, ha nem is auton jár az ember, hogy mienk a lelkünkben él a május boldogságot árasztó pompájú gyönyörűsége.

Ez a mi fehér májusunk.

De ma a ríkió ellentétek századát éljük. A fehér májusnak is meg van a maga vörösen ríkió ellentéte — elsején.

Boldogságot akar elérni hit és szeretet nélkül, fanatikus gyűlölettel, előítéletek ellen küzd, s ő maga is elvakult az előítéletektől, igazságot hirdet és alaptalan hipotéziseken nyargal.

El-el nézem azokat a tüntető felvonulásokat (melyekről már azt hittük, hogy az idén elmaradnak, de bála a — tanácsnak, az idén sem leszünk megfosztva a gyönyörűségtől, ami különben nem is olyan nagy szerencsétlenség.) Találunk-e ott ideáljainkért való lelkesedést, szeretetet? Nem. Az ő lelkesedésük csak a gyűlölet kitörése, eszméikért való küzdelmet csak a »le a csuhásokkal« ékietlen ordírozása fejezi ki. A tömeges rendezés valami nagyszerű, felemelő érzéssel hat az emberre, — itt azonban ennek inkább az ellenkezőjét tapasztaljuk, — madártávlatból tekintve az egész csak »nevetéget képez.«

Fehér május — vörös május.

Itt a szívhez szóló Mária-énekek az orgona szelid bugása kísérete mellett, — ott a Marseilles vad, forradalmi harsogása. Ez utóbbi csak egy napig tart, a másik a fehér május tovább, májusnak minden napján és még azután is, ott élhet lelkünkben mindég, akkor is, mikor már hull a falevél . . .

„Nem tesszünk fogadalmat«
mondja a Nagyváradai Napló.

Május 1-én egy nagy, felemelő esemény emléke elevenedik meg lelkünkben.

Egy éve történt éppen. A nagyváradai prem. főgimnázium VIII. o. t. katolikus tanulói, mielőtt elhagyták a középiskola falait, hogy kikerüljenek az ismeretlen élet forgatagába, más középiskolák példájára szentiszta meggyőződésből egy lelkes ünnepély keretében a következő szavakkal búcsúztak el az iskolától:

— Bucsuszavunk. Mi alulírottak, akik átva-gyunk haiva atól a szent meggyőződéstől, hogy az erkőcsi élet a hitből táplálkozik és nem esedik, a »századok királyának«, Jézus Krisztusnak, az Istenembernek Egyháza őzi az ő hitkincsében az egyént, családot, társadalmat fenn-tartó erőt, amit egy nagy multtal igazol; gyer-

Szönyeg, szövet és csipke-függöny.
Roletta csinvatok, **vásznak,** fehérneműek.
Női divatszövetek és mosókelmék legolcsóbban

Ozillér Imre

nagyáruházában

Szent László-tér és Rakóczi-ut.

minden becsületes ember törekvéseibe. A mi pedig humbug, az szétpattan. Korán jött hozzánk a nemzetközi szédeltés, de szerencsére korán is távozik s a munkáskérdés más, becsületes utakon halad megoldása felé. A nemzetközies kezében nemsokára nem marad más, mint néhány hervadt virágszál a Kristóffy-féle szabad vásárok komédiáiból — ha azokra vágyik Makó nagy fia, legyen neki kedve szerint. Makóról szokva lehet a hervadt hagymaszárakhoz.

A Jusht-párt pedig ezzel a mostani új koalícióval mindkét lábával belelépett abba a földbe, melybe egyik lábával a régi koalíció szétugratásakor toppantott bele. Tavalyi választási veresége erkölcsileg nem volt olyan súlyos, mint a milyen ez a mostani barátkozása. Ellenfeleivel szemben megmentett erkölcsi tőkét most barátainál veszti el. Magyar párt, mely a feketesárga Kristóffyval, a cseh zsoldban élő pánszlávokkal, federalista dákorománokkal, vörös nemzetköziesekkel cimborál, nem lehet rokonszenves magyar emberek előtt.

Most keresik Aradon a vértanuk csontjait. Ne bántsuk őket. Pihenjenek békén, minél mélyebben a föld alatt. Ne lássák, hogy abban a városban, melyben ők a piros-fehér-zöld lobogóért meghaltak, most egy elvakult, szerencsétlen balkezes hiu ember a Gesamt-monarchia álma, a titkos és általános nemzet bomlasztás érdekében vegyes társaságában új trikolorot bont ki: vörözsárga-feketét.

*

A király Gödöllőn. Bécsből jelentik: A király május 2-án érkezik Gödöllőre. Az eddigi program szerint az uralkodó 4 hetet tölt nyári tartózkodási helyén.

meki hálánkat nyilvánítva az isteni gondviselésnek, hogy a középiskolai tanulmányaink folyamata alatt a hit és erkölcs, történelem és hit védelem által nevelhettük, ésszerűvé tettük a mártírok erejét, boldogságát, dicsőségét: a *katholikus öntudatot*, ünnepélyesen kijelentjük és megfogadjuk, hogy ezen öntudat lesz ami vezérszavunk, akárhova rendeljen bennünket az isteni gondviselés; az isteni, természeti és tételes jogba ütköző *párbajnak mindig elvi és gyakorlati ellenségei leszünk*; titkos, vagy nyilvános társulatokba, amelyek Egyházunknak hadat izennek, sohasé lépünk, ellenük küzdünk; saját hatáskörünkben mindent megfogunk tenni, ami katolikus meggyőződésünknek magán, vagy társadalmi életünkben érvényt szerez.

Ami szeretett Tanítóink és régi Anyánk adjanak erőt és vezessenek az életben.

Elérkeztek a válaszutak és a két ut közül azt választották, amelyen diadalmasan ragyog a kereszt, amelyen eddig is haladtak, nem pedig azt, amelyen a Naplók csörtetnek.

Ez az ünnepi aktus, mely annyira beleillik ami fehér májusunk szellemébe, az idén szintén meg fog ismétlődni a nyolcadikosok nagy részénél. S ennek az ünnepélyes napnak a Napló már jó előre beharangozott — repedt fazekak-

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 26.

Návay Lajos alelnök egynegyed 11 órakor nyitja meg az ülést. A Ház Huszár interpellációjára, az osztálysorsjegyek elárulásának visszaéteséről fél 2 órakor tér át.

Napirenden:

a földmívelésügyi tárca

költségvetése.

Mihályi Tivadar: A nép érdekének pártolása legyen a főszempont a költségvetés összeállításánál. Mezőgazdasági állam vagyunk s ezért elsősorban mezőgazdaságunkat kell felendíteni s azután pártoljuk az ipart. Téves az a felfogás, hogy a saját zsurunkba fuhatunk s ezért termelésünk hiánya miatt argentinai, romániai és szerbiai husbevitelre szorulunk. Téves az a felfogás, hogy iparunkat és kereskedelmünket kell mindenekelőtt fejleszteni, hogy mezőgazdaságunk fogyasztó közönségre találjon. Az előadó az erdőművelésre fordít tőgondot. A szóló elismeri ennek a kérdésnek jelentőségét, de nem pártolhatja, mert az erdőösítés nem a nép érdekét pártolja s eredménye is nagyon kétséges. Nem hasznos az erdőpolitika, mert a népek nem erdőre, hanem legelőre van szüksége. Nem ért egyet Bornemissza Lajosnak tegnapi beszédében kifejezett felfogással, hogy a kivándorlás kérdését hagyjuk a maga útján haladni, azt azonban helyesli, hogy a legelő kiosztásoknál az erdő tisztviselőket hagyják ki. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány a befásítási rendeletet vonja be s a kopár területeket gyümölcsfákkal ültesse be. A javaslatot nem fogadja el.

Mándy Sándor Sámuel szükségesnek tartja Mihályi beszédének egyes tételeit megcáfolni, mert meg van győződve, hogy Mihályi beszéde idegen nyelven is meg fog jelenni és országosan téves felfogást idézhetne elő. Részleteiben bírálja a költségvetést. A javaslatot elfogadja.

Szünet után

Huszár Károly (sárvári): "A falu védelméről" beszél. A szociáldemokraták agrárpolitikáját ismerteti, mely első helyen alkalmazza a

földbirtok közbirtokká tételét. A mezőgazdasági munkások helyzetét ismerteti s a betegsegélyzés és balesetbiztosítás rájuk való kiterjesztését sürgeti. A javaslatot nem fogadja el.

Polónyi Géza a hozzá intézett levelet ismerteti és bár a névtelen levélnek nem akar hitelt adni, mégis alkalmat kíván adni a kormányának, hogy tisztázza magát a levél vádjai alól.

Lukács László csodálkozik azon, hogy egy névtelen levelet interpelláció tárgyává tesz Polónyi. Kijelenti, hogy a varasdi pénzügyigazgató betegeskedése óta a pénzügyigazgatóságon hivatalos hanyagság fordult elő és ennek megvizsgálására egy tisztviselőt küldött ki, akinek munkáját minden áron meg akarták semmisíteni. A miniszter a lehető legnagyobb szigorral járt el. A választ tudomásul vették.

Az ülés 2 órakor ért véget.

A főrendiház ülése.

Rövid ülést tartott ma a főrendiház, ahol nagy számban jelentek meg a főpapok, akiknek legtöbbje a tegnapi püspöki konferenciáról maradt itt Budapesten. Megjelent az ülésen Bogdanovics Lucián patriárka is. A kormányt **Lukács** László pénzügyminiszter és gróf **Zichy** János kultuszminiszter képviselték.

Gróf **Csáky** Albin elnök jelentéseinek tudomásul vétele után a főrendek az indemnitásról szóló javaslatot, a sürgősségi szakasz alkalmazásával, vita nélkül elfogadták.

Megint tovább tárgyalnak.

A bécsi tanácskozások.

Szekely Ferenc igazságügyminiszter ma reggel 9 órakor a Magyar-Házban meglátogatta gróf **Khuen-Héderváry** Károly miniszterelnököt és vele félóra hosszat tanácskozott. Ekkor megjelent báró **Schönaich** közös hadügyminiszter a Magyar-Házban és a három miniszter között megkezdődött a tanácskozás. Ha a tárgyalások ma befejeződnek, a magyar miniszterek délután visszautaznak Budapestre.

De minden jel arra vall, hogy a tegnapi

kal, szokása szerint Mindenáron szüksége van a disharmoniára. Azt akarta elérni, hogy visszatartsa az ifjakat ennek a szerinte »sötét fogadalom«-nak a letételétől, pedig inkább az ellenkezőjét fogja elérni. Tulajdonképpen nem érdemes a Napló jerichói lármájával foglalkozni (ettől ugyan nem dőlnek össze a falak,) annyira durva és — szelid:n szólvá — csakugy benzseg a tárgyi valótlanágoktól.

Eddig nem is tettük ezt, de nem akarjuk mégsem, hogy a Tiszántul hallgatását félre-magyarazzák.

Fentebb közöljük azt a bizonyos »sötét fogadalmat«, különösen a Napló kedvéért Kommentár nem is igen kell hozzá. Persze: ze Napló uraiméknak fáj, hogy az az ifju nem rohan az érettségi után a Galilei vagy Darwin körbe, hanem hű marad katolikus meggyőződéséhez. Felfortyan amiatt, hogy — borzasztó még kimondani is! — az a kath. fiu megmeri fogadni, hogy nem lép be olyan társulatba, amely az ő eszméinek, Egyházának ellensége. Tudjuk mi től, hogy a páholyok sötét odujából fúj a szél. Tehetetlen dühében tüzet-vizet kiabál, presszióról mesél s így meggyanusítja az érettségizetők tanárokat. Pedig

maga is tudja, tudnia kell, hogy nem így áll a dolog. Hiába, a fehér papiros nem tud elpirulni.

Ugyan kérem bosszankodjunk-e, vagy ne vessünk, a liberális, a m-o-d-e-r-n, felvilágosult Naplón, mikor vérlázító akciónak nevezi, hogy az ifjak a többek között azt is megfogadják ma a XX. században, hogy *nem párbajoznak*.

Én azt hiszem, inkább nevetni kell; bosszankodni nem érdemes, annál kevésbé polemizálni, vitatkozni, mint komoly ellenféllel szokás, avagy azt a sok valótlan, tendenciózus állítást sorra lecáfolni, — miért? hogy egy hét mulva ismét előről kezdjük?

Szilágyi Dózsáról az öt ért támadások, vádak, melyek már elérték a nevetségesség határát, visszapattannak és higyjék el a Naplóké, — olyan jó fiu vagyok, még azt is megsugom, hogy Szilágyi Dózsának a legjobb munkatársa maga a Nagyvárad Napló...

Ime egy mozi kép az ellenséges sajtóról! Eggyel több ok, hogy a mi sajtóinkra gondoljunk!

La Ly.

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

28

Rákóczi-ut 3.

tárgyaláson felmerült nehézségek sokkal nagyobbak, semmint az első pillanatban gondolni lehetett volna. Az osztrák kormány azon iparkodik, hogy mesterséges akadályokat gördítsen a tárgyalások elébe. Így például fölvetették azt a kérdést, hogy

mi történjék, ha két katonatiszt kerül a katonai bíróság elé s egyikük magyar, a másik osztrák állampolgár. Fölvetették azt az eshetőséget is, hogy milyen legyen a tárgyalás nyelve, ha több vádlott kerül a katonai bíróság elé a legénységi állományból, akik vegyes nyelvű ezredben szolgálnak és anyanyelvük különböző?

Ezek miatt ma reggel 9 órakor báró Schönaich kihallgatásra jelentkezett. Egy óra hosszat maradt a király dolgozószobájában, majd automobilon egyenesen a Magyar Házba ment. Negyedtizenegy óra volt, mikor a közös hadügyminiszter tanácskozássra ült össze gróf Khuen-Héderváry miniszterelnökkel.

Mit mond a félhivatalos?

A félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenté Bécstől: Báró Schönaich közös hadügyminiszter egy és egynegyed óra hosszat időzött gróf Khuen-Héderváry és Székely társaságában a magyar miniszteriumban. A büntető perrendtartás terén létrejött megállapodások megszövegezése az osztrák részről felmerült akadályok folytán még ma sem történhetik meg.

Illetékes helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak kijelentésére, hogy a tárgyalások rövid elhalasztásának kizárólag technikai okai vannak és semmiféle differenciák nem merültek föl, s újból hangsúlyozzák, hogy a holt napi tárgyalás alkalmával a tanácskozások be fognak fejeztetni és a megtörtént megállapodás részleteinek megszövegezése is elkészül.

A holt napi tárgyaláson a két miniszterelnök a két igazságügyminiszter, a közös hadügyminiszter és a főhadbíró fognak résztvenni.

A trónörökös kihallgatása.

A katonai parádé után Ferenc Ferdinánd trónörökös volt kihallgatáson és ez az audienca teljesen egy óra hosszat tartott. Ugy látszott, mintha a trónörökös kizárólag a tavaszi szemlérlől jelentést teendő ment volna Schönbrunnba, azonban ennek ellentmond az a körülmény, hogy megelőzőleg a Belvederében kihallgatáson fogadta báró Bienerth miniszterelnököt.

Tavaszi ujdonságaim

CIPŐ, KALAP

és uri divatcikkekben megérkeztek

REICHARD áruháza

Alsó-csernátoni Cseh Zsigmond.

Dicső emlékeztető szabadságharcunk részei, nap mint nap egymásután dőlnek ki. Csekély számuk folyton apad.

Ezek közé tartozott alsó-csernátoni Cseh Zsigmond nyugalmazott árvaszéki ünlök, ki 1829. év április hó 26 án született, tanulmányait a nagyváradi főgimnáziumban kezdette meg, azonban az 1848. évi mozgalmas idők őt is magával ragadván, mint nemzetőr-tizedes a *ternovai és váci csatákban vett részt.*

A szabadságharc lezajlása után 1849. szeptember 1-én, a nagyváradi jogakadémián ötödikmagával jogot halgatott, melyet a budapesti egyetemen végzett be.

1854. évben a nagyváradi országos törvénytörvényésznél figyelővé, az 1859. évben a debreceni cs. kir. törvénytörvényésznél bírónak lett kinevezve. Az 1862. évben városunkba visszatérvén, törvénytörvényészi aljegyző, majd később ünlök lett. Ugyanez évben ügyvédi oklevelet nyert. Az 1867. évben városi tanácsosnak, majd később árvaszéki ünlöknek lett megválasztva, mely ez utóbbi minőségben 1896. évig a legnagyobb lelkiismeret és szaktudással szolgálta a várost, mig nem betegkedése miatt nyugdíjba lépve, teljesen visszavonultan élt, mig e hó 24-én, hosszu időre terjedő földi pályáját befejezte.

Temetése napja ép 82-ik születési napjára esett.

Es mily különös játéka a véletlennek! Az egykor erőtéljes fiatal honvéd, kit, mint ilyent, az ellenséges osztrák hadsereg ezelőtt 60 évvel még gyűlölt, most midőn összeomlott életelen testét örök nyugó helyére kísérték, az őt régente gyűlölt ellenfeleinek utódai egyigazán meglepő és megindító végtisztességben részesíték. Mert midőn koporsójával a gyászoló közönség a Rulikovszky uton örök nyugó helyére menve, a gyászmenettel szemben a 101. ezred egy százada ép a városba tért vissza s midőn egymással már majdnem szemben levének, a századot vezető kapitány kardot vonva harány vezényszavakat kiált: »Kompagnie, halt! Links front! Rechts Schaut!« A század megállit, a kapitány kardjával tisztelg, a század pedig halotti csendben fejezetessel követi a koporsót, melyben az egykori szabadságharcos összeomlott földi maradványai voltak.

Igy tiszteli önkénytelenül egyik nemes ellenfél a másikat.

Lakos Lajos.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Április 30. Erkel ünnepély a főgimnáziumban.

* **Személyi hírek.** Gróf Széchenyi Jenő püspökünk testvéröccse és gróf Zichy Frides, új püspökünk sógora Nagyváradra érkezett. — Mangra Vazul gör. kel. püspöki helynök, országgyűlési képviselő Aradra utazott, hogy részt vegyen ott a gör. kel. román zsinatnak ma kezdődő ülésén.

* **Májusi ájtatosságok.** Az év legszebb hónapja, a virágfakasztó május. A kath. egyház a természet pompájával, illatával diszes időszakot a Boldogságos Szűz Mária tiszteletére szenteli s ezért Mária hónapjának is hívják. Estenként megtelnek a virágokkal disztett templomok ájtatos hivekkel, akik az Isten

anyának pártfogásáért, közbenjárásáért esedeznek. A Mária-kultusz a magyar nép lelkiéletében is meleg otthonra talál s évről-évre gyarapodik. Május hónap folyamán minden este Mária-ájtatosságok lesznek a plébánia templomokban és a zárda-kápolnáknak. A váradoszi plébánia templomban naponként este fél 7 órakor lesznek az ájtatosságok s hetenkint háromszor: vasárnap, szerdán, pénteken szent beszédek; a Szent László-templomban pedig naponként este 7 órakor tartják meg a májusi ájtatosságokat s minden csütörtökön és vasárnap prédikációk lesznek. Az első májusi ájtatosságokat ma, vasárnap este tartják s az olasz templomban Imrik S. Zoltán plébános, a Szent László templomban dr. Vucskics Gyula esperes-plébános predikálnak ez alkalommal.

* **Erkel-ünnepély a főgimnáziumban.** Ma délután 5 és fél órakor tartja a prem. főgimnázium nagy sikerűnek ígérkező matinéját Erkel Ferenc születésének száz éves évfordulója emlékére. Az értékes műsor, amelyet alább közlünk, már eddig is nagy érdeklődést keltett a közönség körében, s így előre láthatólag nagy anyagi és erkölcsi sikerrel fog végződni a kegyeletes ünnepség. A műsor a következő:

1. Huber Károly: Óseink emléke; férfikar, zenekar és zongora.
2. Elnöki megnyitó: tartja Balázsovich Rezső.
3. Beethoven: Es-dur sonata; előadják: Fleicher György (hegedű), Békefi Imre (zongora.)
4. Petőfi: Salgó (részlet); szavalja Farkas István.
5. Kórok. Abránd Huber Károlytól; játszik: Bócz Aurél (II. hegedű), Hlatky Endre (II. hegedű), Szalay Elemér (zongora.)
6. Ünnepi felolvadás; tartja: Gyöngyösi Jenő.
7. Erkel: Bortal a Bánk bán operából; előadja az énekkar zenekari kísérettel.
8. Goldmark: Koneert. Andante; előadják: Grósz Béla (hegedű), Feldmann Hugó (zongora.)
9. Kerner: A magyar dal. Melodráma. Szavalja Sebessy M. Zongorán kíséri Balázsovich, harmóniumon Heibály J., a bariton szót énekl: Stadler István VI. o. t.
10. Erkel: Hunyau induló; előadja a főgm. zenekara Resch Mihály zenetanár vezetésével. Zongorán játszik: Feldmann Hugó és Szirmay Géza.

Belépődíj 2 korona és 1 korona. Felül-fizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

* **A csanádi püspök felszentelése.** A Katholikus Tudósító jelenté: Dr. Glattfelder Gyulát, az új csanádi püspököt május hó 14-én fogják püspökké felszentelni a budapesti egyetemi templomban. A consecráló püspökök dr. Csernock János kalocsai érsek, dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök és Hosszu Vazul lugosi gör. kath. püspök lesznek.

* **Drégassági pótlék a vármegyén.** A vármegye tudvalevőleg a gyámpénztári tartalékalapot jelölte ki, hogy abból fedezzék a drégassági pótlékot, mely 96,000 koronát tesz ki 1910. és 1911. évre. A pótlék ügye tegnap érkezett vissza a belügyminisztertől, aki mielőtt határozná a jóváhagyás ügyében, először tudni akarja, hogy a vármegye mennyit takarított meg a tartalékalap javára 1904. évtől, azóta t. i.

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Kitünő erdélyi
Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
pazar eleganciával
berendezve! □ □

borkülönlegességek.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

amióta a tisztviselőket az állam fizeti. A vármegyén természetesen azonnal hozzá fogtak a megakarítás kitüntetéséhez és ekkor kint, hogy 115,519 korona és 96 fillért spóroltak meg, amiből bőven nyer fedezetet a drágasági pótlék.

* **Készítik a csatornákat.** Az általános csatornázás már a város több pontján erősen halad; Széles utcán, a Káptalan-soron, a Nagypiac-téren már le vannak fektetve a csatornacövek. A csatorna építésére felügyelő bizottság tegnap tartotta első ülését, amelyen **Bordé** Ferenc elnökölt. A csatornázási munkálatokkal kapcsolatos apróbb ügyeket intéztek el s azután a helyszínén megtekintették a munkálatokat.

* **Érdekes előadás.** Az állami főreáliskola tornatermében vasárnap, 30-án kísérletekkel egybekapcsolt előadást tart dr. **Simonyi Ernő** főreáliskolai tanár. A tanulmányos és élvezetes előadás témája a levegő- és gázok cseppfolyósítása lesz. Az előadó pompás kísérletekkel fogja kíséni előadását. Belépési díj személynként 2 K. Előadás kezdete pont 11 órakor délelőtt. Jegyeket előre is lehet váltani **Sedő** Imre könyvkereskedésében.

* **A főiskola vizsgáta.** A néhai **Bottó** Ferenc hagyatékából, végrendeletében kifejezett intencióhoz képest létesített **Bottó**-féle főiskolában, ünnepélyes keretben tegnap délelőtt tolyt le az első vizsgát. Az első tanfolyamnak 27 növendéke volt, akik **Christó** Miklósné **Dus Ilona** vezetése alatt nemcsak a főzésben, hanem a háztartás többi ágaiban a fehérnemű varrásban, művirág készítésben, ruhavarrásban nyertek kiképzést. A tegnapi vizsgálaton jelen voltak: **Bordé** Ferenc főjegyző, **Lucács** Ödön tanácsnok, **Gerő** Ármán főkapitány, **Siket** Andor, **Markovits** Samu, öv. **Grunwald** Henrikné, **Szendeleky** Kálmánné, ifj. **Schvarcz** Ábrahámné, **Petry** Gyuláné, továbbá a felügyelő bizottság: **Juricskay** Barna, **Materay** Imre, **Sinka** László, **Balogh** Döme, **Nagy** Lajos. **Juricskay** Barna, mint a felügyelő bizottság elnöke üdvözölte a megjelenteket s megköszönte, hogy az új intézmény első vizsgálatán megjelentek. Kérte a városi tanács jóindulatát a főiskola iránt. **Bordé** Ferenc főjegyző a város nevében megelégedését fejezte ki s örömet a látottak felett. Különösen kiemelte az intézet vezetőjét, **Christó**né **Dus Ionát**, akinek szaktudása, buzgó működése megmutatta, hogy mily szép eredményt lehet elérni az intézménnyel. — Junius hó 1-én megnyílik a gazdasszonyok tanfolyama, amelyre felhívjuk az uri családok figyelmét. A rendes 2 ik tanfolyam szeptemberben nyílik meg.

* **A jéggyár felállítása és a miniszter.** A jéggyárat az elmúlt évben állította fel Nagyvárad városa s a szükséges gépeket, a hazai gépgyárak mellőzésével, egy brünni cégtől szerezte be. A jéggyár már majdnem egy éve működik, de a közgyűlés határozatát most hagyta jóvá a miniszter, de komoly kifogás kíséretében, sőt még megtorlást sejtet, a hazai ipar mellőzéséért. A belügyminiszter szigorú leiratában a közgyűlés határozatát, amelyvel elhatározta, hogy a jéggyárat az új közvágóhíddal kapcsolatosan felépíti, a régi vágóhídnál

pedig egy jégtelepet létesít, továbbá a jéggyárat kibővíti s a 175,000 korona költséget a törzsvagyon alából előlegezi, jóváhagyja. Azt hogy a hazai ipar mellőzésével külföldi ipart vesz a város igénybe, nem találta indokoltnak a miniszter, mert a külföldi cég ajánlata csak 1800 koronával kedvezőbb, mint a hazai, amely összeget a hazai cég is hajlandó lett volna elengedni. Miután azonban már a gépek külföldi cég által szállítva lettek, felhívja a miniszter a várost, hogy a külföldi iparnak engedély nélküli igénybe vételét 15 nap alatt jelentésben igazolja s bejelentendő lesz az is, hogy a hazai ipar mellőzéséért — bár az engedély távirati uton lett volna kérelmezendő — kit és kiket terhel felelősség? Figyelmezteti még a miniszter a várost, hogy a második jéggenerátor berendezését a hazai ipar révén szerezze be.

* **Megrágalmazott körjegyző.** **Klősz** Lajos piskolai körjegyző ellen feljelentést tett **Kovács** József volt községi bíró. A feljelentő azzal vádolta meg a körjegyzőt, hogy több katonakötelet szabadított ki pénzért. A jegyző ellen megindították a fegyelmi vizsgálatot, melynek során a jegyző teljes ártatlansága derült ki. Tegnap ebben az ügyben a főispán átiratot küldött az alispánhoz, akinek meghagyja hogy **Kovács** József bíró ellen a büntügyi feljelentést tegye meg.

* **Szamszenka Ernő előadása.** Igen érdekes és tanulságos előadás volt tegnap este a városháza nagytermében. **Szamszenka** Ernő, a villamos vasut igazgatója érkezett a Drágán patakról és annak ipari kihasználását hangsúlyozta. Az előadó először a külföldi példákat ismertette és azt a rendkívül kiterjedt alkalmazást mutatta be vetített képekben, amelyre az elektromosság külföldön éppen ezen olcsóságánál fogva talál. Azután rátért a Drágán patak ismertetésére, a melynek esése körülbelül 280—300 méter. Ezt az óriási erőt turbinák segítségével igen könnyen át lehetne alakítani elektromossággá, mely esetben Nagyvárad városa sokkal olcsóbban jutna világításhoz és az elektromosság felhasználása ipari vállalatokhoz szintén elterjedtebb lenne nagy olcsóságánál fogva. Az előadót a szép számu hallgatóság lelkesen megélemezte.

* **Csillaghullás.** A napokban már megemlékeztünk a katonai világban végbement csillaghullásról, vagyis a májusi előléptetésekről, azért sietünk kijelenteni, hogy a fenti cím nem ilyen képletes kifejezés akar lenni, hanem a valódi természetes csillaghullást, ezt a szép természeti tüneményt jelenti, mit a nagy égbolt produkál s amit imitálni nem lehet. A csillagzat két szabályos csillaghullást ismer, ami minden évben meghatározott időben bekövetkezik, az augusztusi és novemberi csillagrajokat, a leonidákat. Különösen szép jelenség az augusztusi égi tűzjáték a szép tiszta és hangulatos nyári éjszakában. A múlt héten azonban az áprilisi égbolt is nyújtott ilyen szép éjszakai látványt. A Lyridák rajának a mindenségbe kóválygó részei, egy feloszlott égitest darabjai, melyek légkörünkbe érkeztek, okozták az áprilisi csillaghullást, mely ápril 18 tól 24 ig tartott, legszebb volt a meteorok cikkázása 24-én.

* **Öngyilkos cselédeány.** Tegnap éjjel **Tóth** Erzsébet 18 éves cselédeány gazdájának **Katz** Ignácnak Kolozsvári utca 18. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból marólugot ivott. A súlyosan sérült leány öngyilkosságának okára felvilágosítást adni nem akar.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, öv. **Vucskics** Jánosné szül. **Fekete** Mária haláláról, mely Sopronban tegnap este hosszas betegség után következett be. Az elhunytnek férje az **Eszterházy** uradalomban tisztartó volt. Gyermekei közül hárman Nagyváradon laknak: **Jenő** reáliskolai tanár, **Ottó** honvéd főhadnagy, **Márta** férj. **Pusztai** Istvánné. Az elhunyt úrnő fiának, **Vucskics** László posta-titkárnak látogatására ment Sopronba, ahol tüdőgyulladásba esett. Temetés: holnap délután lesz Sopronban.

* **Beton járda Biharnagybajomban.** Biharnagybajom község képviselőtestülete legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a községet beton járdával látja el. A járda 60—70 ezer korona kiadást jelent a községnek. A járda létesítésének költségeit kölcsön útján fogják fedezni.

* **Feministák Váradon.** A feministáknak nagy napja volt tegnap Váradon. Az Ipar-kamara disztermében tartotta ugyanis délután 6 órakor **Bédy Schwimmer** Róza, a feminizmusnak ez a lelkes apostola szabad előadását nagyszámu hallgatóság előtt. Csaknem másfél órahosszáig beszélt nagy vervevel és kellemes, csengő hangon a mai ifjúság ideáljáról és a nők egyenjogósítási törekvéseinek fontosságáról, szükségességéről. Az előadó a saját propagandája érdekében tüzte ki ezen ideálokat, amelyek szerinte az eddigi erőszak helyett a jog, igazság és méltányosság alkalmazása lehetnek a nőkkel szemben. Egyszóval nagy felháborodását és keservét fejezte ki a nők elnyomtatása felett s tüzelte a női hallgatóságot a szülők és a férfiak akarata alól való emancipálásra s a férfiakkal való teljes egyenjogúság elérésére. Szerinte a mai törvények rosszak a nőkre nézve, mert férfiak csinálták. Hirdeti előadó, hogy csakis a nők szavazati jogának megadásával lehet olyan törvényeket hozni, amelyek a nőt gazdaságilag, jogilag emancipálják. Az előadás igen tetszett a nőknek, kevésbé a férfiaknak. Kerekedett is parázs kis vita, amelyben a nők gyilkos szempillantásokat vetettek a felszólaló férfiak felé s a nagy zaj, hangzavar elárulta, hogy a nyelvek is megfelelő mozgásba jöttek s még jó, hogy az előadó véget vetett a vitának, mert ki tudja, nem lett volna-e tragikus végű az előadás a kevésszámu férfiakra nézve, aminek a napernyőkereskedők bizonyára örültek volna. A váradai feministák egyesülete így nem is alakult meg.

* **Tovaj napszamos.** **Veles** Károly bádogos-mester feljelentette **Eigner** András napszamosot, mert ez műhelyéből egy darab vízvezetési cső-fogót, egy darab vágó bádogollót s egy darab tajtékpipát elvitt. A rendőrség **Eignert** letartóztatta s az eljárást megindította.

* **Csendőrörök áthelyezése.** A csendőrkerületi parancsnokság tegnap az alispánhoz átiratot intézett, amely igen kedvező szímben tünteti fel a vármegye egyes testületeinek közbiztonságát. Eszrint ugyanis **Kisszántó** községében nincs szükség csendőrörökre, mert a lakosság nagyon nyugodt természetű, miért is az örsöt a szabolcsmegyei Apagy községbe fogják elhelyezni. Nyugodt a lakosság **Erkeserűn** is, s ezért innen is el helyezik az örsöt vagy **Ersemjénbe** vagy **Erselindre**. Végül fölösleges az örs a **keményfoki** pusztán, ahonnan a sok-

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy a Szent László-tér
:: Kishidfőnél 9 éve vezetett ::

vászon és fehérnemű üzletemet

folyó évi február 1-től a tu ságos házbéremelés miatt a Bémer-téri gyógyszerár mellé, a volt **Hegedűs** János-féle üzlet-helyiségbe helyeztem át.

Midőn a tisztelt vevőközönség eddigi szives pártfogásáért hálás köszönetemet fejezem ki, kérem ugyanazt a jövőben is, — részemről ezután is szigorú elvem marad a pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. Kiváló tisztelettel

Strohmayr Pál

Nagyvárad, Bémer-tér.

kal mozgalmasabb és tulnyomó részben románoktól lakott Ilye községbe akarják áthelyezni az őrsöt. A parancsnokság az iránt tesz kérdést az alispánhoz, hogy a fenti tervekhez hajlandó-e hozzájárulni?

* **Akit kétszer soroztak be.** Belényesujlakon Bálint János, a múlt évben kétszer kapott sorozási idézést. Bálint mind a kétszer hűségesen megjelent és mind a kétszer szerencsésen be is sorozták. Bálint János azóta be is vonult katonákhoz és pusztítja is a prófontot. Tegnap azonban szigorú rendelet érkezett a honvédelmi minisztériumtól az alispánhoz Bálint ügyében. Kiderült ugyanis, hogy két Bálint János van Belényesujlakon. Az első Bálint 1888-ban és a második a már besorozott Bálint 1889-ben született. Az 1888-as Bálint nyugodtan éli napjait a hegyek között. A miniszter tegnap érkezett rendeletében megkapja, hogy Bálintot azonnal bocsássák el a katonaságtól és helyette állítsák elő az 1888-as Bálintot. Hogy be fogják-e számítani a 89-es Bálintnak az eddig eltöltött idejét az a jövő titka.

* **Halálos ostromsapás.** A biharpüspöki csendőrség előállította ifj. Erdei Lajos 14 éves kisértő tejes kocsi, aki Schwarcz Albert, a szerezésnél járt kereskedő tanoncot ostornyelével fejbe vágta. Erdei Lajos beismeri, hogy a f. hó 27-én, Pável-utcában Schwarcz Albertet az ostornyel vastag blik végével fejbe ütötte. Az eset előzményeként azt adta elő, hogy amint kocsiával Pável-utcán állott, arra ment egy 13-14 évesnek látszó s előtte teljesen ismeretlen fiú, aki e szavakkal fordult hozzá: »Mit csinálsz, te piszkos oláh?!« Erdei Lajos előadása szerint azt válaszolta: Semmi közöd hozzá, menj a dolgozdra! Erre felkapott egy követ Schwarcz Albert s azt Erdei Lajoshoz dobta. Erdei Lajos erre az ostornyelével egyszer fejbeütötte Schwarcz Albertet, aki lehajlott a földre s a követ felvette, Erdei Lajoshoz akarta vágni, ez azonban a kocsi felülve tovább hajtott. A rendőrség Erdei Lajost letartóztatta s átkísérteti a kir. ügyészhez.

* **Ongyilkosság a temetőben.** Mint biharnagybajomi tudósítónk jelenti, ott tegnap délután, ongyilkosságot követett el egy asztalossegéd. Kurtán Károly délelőtt még rendes munkáját végezte, majd délelőtt eltávozván az üzletből egyenesen a temetőbe ment, ahol agyonlőtte magát. Az ongyilkosság oka ismeretlen.

* **Gyermeknap a vármegyében.** Az idei gyermeknapra nagy apparátussal készülnek mindenfelé. A készülődéseket többnyire a főszolgabírák vezetik, kik tegnap számoltak be az eddigiekről.

E szerint a *derecskei* járásban csak Derecskén, Konyáron és Tépen tudta megalkotni a főszolgabíró a helyi bizottságokat, mert a járás többi községeiben valóságos ellenszenvvel fogadták az ügyet és a felhívások közömbösen érintettek mindenkit.

A *berettyóújfalusi* járásban Berettyóújfalun, Csökmő, Darvas és Gáborján községekben tudta megalkotni a főszolgabíró a bizottságokat.

A *szalárdi* járásban nem alakítottak bizottságot, itt a főszolgabíró a tanítók és jegyzők útján akar gyűjtést rendezni.

A *vaskóhi* járásban szó sem lehet az úgynevezett gyermeknapról. Itt társadalmi mozgalom célra nem vezet. A főszolgabíró megtögra

kisérelni a jegyzők útján a gyűjtést, talán így lesz valami eredmény.

A *szekelyhídi* járásban a helyi bizottságokat nem alakították meg, mert az nem vezet eredményre. A főszolgabíró megkísérli a jegyzők és tanítók útján való gyűjtést, akiktől reméli, hogy lelkiismeretes buzgalommal fognak az ügy érdekében fáradozni.

A *bedli* járásban szintén nem csinálnak gyermeknapot. A főszolgabíró itt is az előjáróságok útján fog gyűjtetni és csak Béiben kér fel egy két uniót, hogy gyűjtsenek a gyermekvédelemre. A vármegye többi járásaiban nagyobbbrészt megalakultak a helyi bizottságok, de olyan járás, ahol minden községben meghitt volna alakítani a bizottságot, egy sincs. A gyermeknapot május elején tartják meg legnagyobbbrészt.

A legnagyobb buzgósággal a *margitai* járásban kezelik az ügyet. Itt százon felül van a rendező-bizottsági tagok száma.

* **Ellopott villanykörték.** Danka György bejelentette, hogy az izr. hitközség zárda-utcai iskolájából 19 darab 50-es Wolfram villanykörtét és 3 darab bádóg ernyőt ismeretlen tetts ellopott. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Jámbor idegen és a lakás.** Trencsénből jött mostanában Váradra egy nagy család, sok gondú családapa. A család még Trencsénben van s ő lázas igyekezettel fulkos tisztességes lakás után, hogy május elsejére tető alá hozhassa a familiát.

Találkozom vele a poros külvárosban, amint lihegve vágat hazafelé.

— Adjon Isten, kedves uram? Nos van már lakás?

— Dehogyan van, dehogyan van! Összejártam tegnap egész Olaszit és nem tudtam találni egy olcsó, csöndes lakást...

— Megtörtülte verejtékes homlokát. Bizonyos lelki gyönyörűséggel néztem az öreg és mosolyogtam a baján, mint azok, akiket absolute nem gyötör a májusi lakásláz.

— Es a... egye meg ezt a Váradot, hogy megjártam tegnap!... Megyek a Bémer-téren s előttam halad két ur. Kérde az egyik a másiktól, hogy van-e már lakása?...

Azt feleli erre a másik, hogy nincs, mert hát nehéz egy sok gyerekű apának alkalmas lakást találni. Erre azt mondja a barátja:

— Te Samu, én ajánlok neked egy pompás, csöndes lakást. Eppen megfelel neked, akinek annyiszor kinozza fejét a lakásgond. Kórház-utca nyolc alatt van.

— Nekem se kellett több! Megyek és lepénzelem — gondoltam, hátha csakugyan valami jó kis lakás. Megállj Samu, mert elcsipem előled!...

Hát amint megyek a Kórház-utca vége felé, látom, hogy a 8-as számú, egy szörnyű nagy épület a magas fal. Mi a csoda lehet ez gondolom? Bérház, vagy valami városi szegényház a pesti mintájára? Szaglászom, nézegetem úgy messziről, egyszer csak meglátom fönt a felírást méteres nagy betűkkel:

Saluti Et Solatio Aegrorum...

Hm! Igazán a bolondokháza volna? Annyit másztam, szaladtam, nem akartam mindjárt hinni, hogy cudarul becsapódtam. Megkérdeztem egy kövér nénit:

— Ugyan mondja lelkem, micsoda ház ez itt?

Nagyon gyanusan nézett rám és diszkrétan próbált mosolyogni husos ajkaival.

— Ez kérem alássan a bolondokháza...

Na, mit szól hozzá!... Erdemes idegennek

elindulni lakást keresni! Jó, hogy be nem mentem kérdezni, hogy van-e még kiadó lakás? Még lefogtak volna.

* **Áthelyezés.** Endrei Kálmán nagyváradi ügyvéd irodáját Szilágyi Dezső-utca 8. sz. házba helyezte át.

* **Leesett az állásról.** Lakatos Károly 14 éves népszámos fia a megáll-utcai Szt. Vince apáca intézet udvarán épülő emeletes ház állványán dolgozott, mint tégladoszó. Tegnap délelőtt a fiú az állvány padlózatán levő nyíláson az emeletről a pincébe zuhant, balkarját eltörte, s fejen súlyos sérülést szenvedett. A rendőrség megindította az eljárást annak megállapítása céljából, hogy nem terhel-e gondatlanság valakit.

* **Adriai biztosító-társulat.** Ezen biztosító társulat idei közgyűlése, melyen az 1910. évről — a társulat alapítása óta 72-ik üléstevének — zárszámadásai terjesztettek elő, f. é. éprilis hó 22-én ment végbe. Ezekből a számadásokból a következő adatok tűnnek elő. Az életbiztosítási ágazatban 84,458,860 kor. biztosítási összegről szóló ajánlatok nyugtattak be; a kiállított kötvények 74,104,189 korona tőkeösszegekről szólnak, az előző év 67,022,909 kor. összegével szemben. A biztosítási állomány 1910. végével kerek 473 millió korona biztosított tőkére és 1,367,171 korona biztosított évi járadékra rug. Halál- és elérési esetekben, valamint életjáradékok fejében 9,560,327 korona fizetett ki. Az életbiztosítási díjtartalék 1910. év végével 132,204,286 koronát — illetve a viszontbiztosítók részének levonása után 121,735,623 koronát tett ki, az előző évhez képest tehát 9,179,055 korona többlet mutatkozik. A tüzbiztosítási ágazatban a díjbevétel 26,603,229 korona, a szállítmánybiztosítási ágazatban 2,803,764 korona, a betörés elleni biztosítási ágazatban 611,676 korona volt. Az elemi ágazatokban viszontbiztosítási díjak fejében 13,538,087 korona adatott le. A kárfizetések 17,535,961 koronát — a viszontbiztosítók hányadának levonásával 9,343,336 koronát — emésztettek fel. Az elemi ágazatok díjtartalékai összesen 19,600,682 koronát, illetve a társulat számlájára 10,728,356 koronát tesznek ki. A kamatlábcsökkenési tartalék javára az életosztályban 700,000 korona, az elemi ágazatok rendkívüli kártartalékának 600,000 korona és a rendelkezésre álló tartalék számlájára 200,000 korona utaltattott át. A társulat hivatalnokainak 7 és fél százalékos nyereség-részesedés engedélyeztetett, az osztalék pedig részvényenkint 320 koronában állapított meg. A társulat tartalékai 1910. végén (a függő károk 4,112,744 korona kikapcsolásával) kerek 144 és félmillió koronát tesznek ki és pedig: életbiztosítási díjtartalék netto 119,735,623 korona, az elemi ágazatok díjtartaléka netto 10,728,356 korona, kamatlábcsökkenési-kisértő-díjtartalék 2,000,000 korona, — rendkívüli kártartalék 1,000,000 kor., árfolyam-ingadozási tartalék 2,066,679 kor., — rendelkezésre álló tartalék 3,000,000 kor., — életbiztosítások különleges nyereségtartaléka 2,000,000 korona, általános nyereségtartalékalap 4,000,000 korona. — A nyugdíjpénztár és a takaré- és ellátási pénztár vagyona 3,205,033 koronára rug. Ezen közgyűlésen, egyuttal először, az ujonnan szervezett igazgatósági tanácsba való választások eszközöltettek, mely igazgatósági tanács a nemrég megváltoztatott alapszabályok alapján az igazgatóság mellett létesített.

GÁL FERENCZ

játék diszmű és sport áruházát
a Sas passageba
= helyezte át, =

a hol mindennemű női és férfi divatcikkek,
gramfonok, lemezek, utazókofferek stb. a
legjutányosabb árban szerezhetők be.

Meglepő kötéréjü.

Rendkívül kiadó.

Kitünő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld

x **Vacuum Cleaner Nagyváradon**
Nagyon kevés technikai találmány örvend ak-
kora keresletnek s használatnak, mint a Va-
cuum Cleaner porszívó gép. Ezen rendkívüli
nagy elterjedtsége könnyen érthető is, ha figye-
lembe vesszük, hogy a Vacuum Cleaner por-
szívó gép lehetővé teszi a tisztítandó tárgyak
és helyiségek pormentesítését anélkül, hogy
bármit leszedni vagy felemelni kellene, továbbá
a kerevekből, karosszékekből stb. minden port
eltávolíthatunk anélkül, hogy szükséges volna
azokat helyükről elmozdítani. E kényelmi mo-
mentumokat tetézi még az a fontos körülmény
is, hogy a port egy elzárt kamrában gyűjti össze,
a Vacuum Cleaner szab. lakás és szőnyeg por-
mentesítő vállalat most Nagyváradon is kép-
viseletet létesített és azzal Weisz Lajos keres-
kedelmi és műszaki irodáját bízta meg, kinek
lapunk mai számában közölt hirdetését olvasóink
különös figyelmébe ajánljuk.

Költözők figyelmébe! Ha venni akarunk!

Szőnyegét függőnyt ágyterítőt, — menjünk

RADÓ és KERTÉSZ

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám, hol
június 1-ig feltűnő olcsón lesznek elárúsítva.
Napernyők, pongyolák, grenadinok, angol zefirek-
ben nagy occassió!

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

x Néhai főtisztelendő **Makutz Ernő**
theol. könyvtárát míg a készlet tart olcsón ki-
árusítom. Benkő Artur könyvkereskedő Rákóczi-
ut 10.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-
mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy
a tavaszi és nyári szöveteim
megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy
választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi
céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállít-
ásban is, ami a saját vezetésem alatt történik
Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég
Nagyvárad, Szent János utca 4. sz
Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Próbababákat, kerti-butorokat, gyermek-kocsikat és gyermek hajtányokat, utazó-, kézi-, piaci-
kosarakat, kefeárukat, gyermekszékeket stb. jól olcsón és nagy választékban

JANKY ANTAL UTÓDA kishidiői

Telefon: 8.

kosár- és lámpaáru-üzletében vásárolhat.

Telefon: 8.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdo-
nos urak becses tudomására hozni, hogy
Óváry Lajos kályhás üzletét
átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal,
pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhaj-
tjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elis-
merését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett
bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és
legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközölni.
Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

x **Vérszegénység**, étvágytalanság, ideges-
ség gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint
felnőttek, sápkóros fiatal leányok erősítésére a
legkitűnőbb készítmény a KRIEGER félé TOKAJI
CHINA VASBOR. Valódi 5 puttonos tokaji borból
készül, nagyon kellemes ízű, hatása biztos. Kis
üveg ára 3-20 K, nagy üveg 6 K a gyógytárakban.
Póstán küldi utárvétellel vagy a pénz előzetes be-
küldése után KRIEGER GYÓGYSZERTÁR, Buda-
pest, Kálvin-tér. 205

Legelegánsabb és
legmodernebb

fényképek

külföldi tanulmányok és ta-
pasztalatok alapján

Molnár Jenő

(Janek utóda) műtermében.

Borzalmas lesz a tavasz

azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül
a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág
crémje szünteti meg.

Uj virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
csarnoka: Szent János-utca 1 szám, ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművészi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközöl-
nek. Uj szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

x Mikor pártoljuk a hazai ipart?

Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha
beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar
ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja
a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta
volna híret a Siklinél beszerezhető Gyulatinnak,
mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulás-
tól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a
fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig
kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kér-
jük minden gyógytár és droguériában, valamint
fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatint. Ára
üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Jó-
zsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950
koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir,
szabad kézből eladó.

Double-kelme

ujdonságok

FLEGMAN

cégnél, Bémer-tér.

128

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhivom figyel-
müket. Okvetlen néz-
zék meg.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Törlesztéses kölcsön:**Feltételek:****Teljes árfolyam
5.65 annuitás.****LÁSZLÓ ERNŐ****bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.**

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. Ladányi József puskműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőpor áruda. Telefon 269.

CZAPPALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

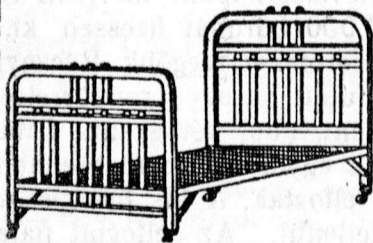
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek.

Tisztelettel
358 Czappalvi József.

x **Stern a villamos** a javított dr. Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 250 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindenemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556. B

Vas és rézbutor

GYÁRI RAKTÁRI

Székrenyagy 3 matracal 19 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 5 korona
Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

x **Kölcsönöket,** vidéki takarékpénztári részvényeket, építési, tisztviselői kölcsönöket s minden más pénzügyi műveleteket a legelőnyösebb feltételek mellett elvégez **Feldman Nándor és társa** banküzlete Budapest, VI. Aadrácssy-ut 50. E megbízható cég hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

SZÍNHÁZ.**Heti műsor:**

Vasárnap d. u.: Boszorkányvár, este: Luxemburg grófja, (Nádass Margit vendégfelléptével.)
Hétfő: Cigánybáró (Nádass Margit fölléptével.)

Kedd: Utánam! (Premier.)

Szerda: Traviata (Arnoldson Sigríd fölléptével.)

Csütörtök: Utánam!

Péntek: Faust (Arnoldson Sigríd vendégfellépte.)

Szombat: Utánam!

Vasárnap este: A pálinka (Bihari Akos fölléptével.)

Horvát Mici. A tegnapi estétől kezdve új és pedig kiváló új primadonnája van a szinpad világnak: **Horváth Mici.** Ugy lépett a szinpadra, mint kész művész, ha nem tudnók, hogy tegnap volt első fellépte, el sem hinnék, hogy a tegnapi diadalmas bemutatkozás az első fellépés alkalmával üdvözölte a bájos új szinpad csillagot. Örömmel, igaz örömmel emeljük ki, hogy a tegnapi bemutatkozás sikere minden reményünket felülhaladta. Az előzetes hírek után sokat vártunk Horváth Micitől, de annyit nem, mint a mennyit a Babuskában első fellépte alkalmával aronnal nyújtott. Otthonosan mozog a szinpadon, mintha évek óta ott élt volna. Semmi lámpaláz, semmi szögletesség. Játeka közvetlen, bátor, természetes. Hangjával is kitűnően tud bánni, mindenütt ki tudja használni azokat a részleteket, amelyek éppen az ő hangjának alkalmasak a hatás keltésre. Es a mi a fő: egész megjelenésén rajta a fiatalság hódító bája, üde kedvessége, mely önkéntelenül is belelopja magát a néző lelkébe. Egészen véve Horváth Mici már ma kész szubrett, akit akár holnapról kezdve bátran lehet szerződtetni.

A fényes erkölcsi siker mögött nem maradt el a külső keret sem: zsufolt ház gyönyörködött Horváth Mici első — de nem utolsó — diadalmas estéjének és szerzett viszont bizonynyal igen kedves estét annak a bájos fiatal nagyváradai urileánykának, aki tegnap nemcsak a jóbarátok és ismerősök, hanem a legtárgyalagosabb kritika előtt is teljes elismerés mellett tette meg első lépését a szinpad dicsőség virágos útján. Neki ez az út csak virágos lesz.

Új színi kerület. A vidéki színi kerületek terképen ismét változás történt. Egy új színi kerület alakult, melynek Észak—keleti színi kerület a neve. Az új kerület Nagy-károly, Dézs, Zilah, Szilágysomlyó városokat foglalja magában **Nagy-Károly** székhelylyel. A téli előadások Nagy-Károlyban fognak tartatni, míg nyáron felváltva a többi városokban játszanak. A társulat igazgatója **Neményi Lipót** lesz.

A köni Operaház koloraturája a Szigligeti Színházban. Az idegenbe került szép hangú, fiatal magyar primadonna, Nádass Margit, vasárnap és hétfőn nálunk fog vendégszerepelni. Megszokta ugyan odakünn is a zajos, tüntető tetszést, meg a viharos tapsot, mégis bizonyára csillogtatni fogja talentumát a magyar tapsokért mindakét napon. Még soha nem előzőtt meg vendégszereplést ekkora érdeklődés, meg várakozás. A világhírű német primadonnákkal egy sorban emlegetik Németországban ezt a temperamentumos, csengőhangú, szép művésznőt, aki most eljött a Szigligeti Színházba két forró estére két kosárka tapsért, két csokor magyar elismerésért.

A május havi műsor.

Tegnap délután Nagyvárad város szinügyi bizottsága rövid ülést tartott, amelyen a szinigazgató által május hónapra kitűzött darabok műsorát tárgyalták.

Mihelffy Lajos dr. elnöke alatt Rimler Károly polgármester, Baróthy Pál, Schwarcz Izidor, Kőszeghy József, Lukács Odön, Juricskay Barna jegyző és Erdélyi Miklós szinigazgató voltak jelen.

Elnök előterjesztette a szinigazgató által május hónapra kitűzött darabok műsorát a következőkben:

Aranyvirág, Utánam (új), Troubadour, Faust, Romeo és Julia (opera ujdonság), Cigányszerelm, Sárga lilium, Babuska, Karenin Anna, Anatol (új), Az arckép, Salome, Nemere káromkodik (új), Cirrus (operette ujdonság), A falu, Pálinka, Ocskay brigádéros, Nagymama, Varizskeringő. Ez utóbbi négy vendég felléptével. Ifjusági előadásul: Kuruc Feja Dávid.

A műsört tudomásul vették.

Felhívták újból az igazgatót, hogy a heti műsört előzetesen a bizottság jegyzője utján mindig mutassa be az elnökségnek.

Felmerült még, hogy a Gyermekebarát egy-let javára rendezett színelőadást helyár felemelés mellett rendezték, de a szinügyi bizottságnak a helyár felemelés nem lett bejelentve, amint pedig azt a szinügyi szabályrendelet előírja.

Rimler Károly polgármester felvilágosításul megjegyezte, hogy az előadás a város szabad rendelkezésére szerződésben fenntartott napon ment végbe.

A felvilágosítás után a kérdés felett napi-rendre tértek.

IRODALOM.

Az Élet 18. száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Kiemeljük belőle a színes vasárnapi levelet, Domonkos István és Kárpáti Aurél novelláit, dr. Hevesi Sándor és Fráter Aladár cikkeit, Kanizsay Ferenc szellemes csevegését és Gyöngyössy Endre elmélkedéseit a művészet bankjáról. Verset Szalay Mátyas és Branyiczky Dezső írt e számba. A többi rovat is eleven és tartalmas, a művészi illusztrációk pedig változatosak. Az **Élet** szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Damjanich-u 50. szám alatt van.

EGYESÜLETEK.

A katoikus kör választmányi ülése. A nagyváradai katoikus kör választmányja hétfőn, május 1-én este 6 órakor, saját helyiségében ülést tart.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-fele
Használata valódi áldás gyomorba-
josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

olcsó

gyári árban

REISZ bútorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

Nagyvárad város igen tisztelt közönségéhez!

Vonatkozással Glück Mór urnak a Nagyvárad Napló ez évi április 25-én azon közleményére, mely szerint ezentul is, mint eddig az emésztő gödrök tisztítását pontosan és jutányos árban ajánlkozik eszközölni, tájékoztatásul értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Nagyvárad város törvényhatósága, Nagyvárad város területén levő összes ürskékek és emésztő gödrök tisztításával kizárólagosan engem bízott meg. Ily értelemben jött létre Nagyvárad város és közöttem a szerződés, amely a kérdéses vállalatra vonatkozó szabályrendelet 10. §-a szerint is, az ürskékek és emésztőgödrök tisztítását egyedül és kizárólagosan én eszközölhetem.

Ezen intézkedés Glück ur állítólagos jogát nagyon is érinti, mert Nagyvárad város területén, a közegészségi és közegészségi ügyeket egyedül Nagyvárad város törvényhatósága jogosult ellátni minden más harmadik személy kizárásával és akkor, amidőn a vállalatot mint a városra tett legkedvezőbb árajánlat alapján nekem adta át, abban egyszersmind az is értendő, hogy a Nagyváradon levő összes ürskékek tisztítását egyedül teljesíthetem s bármiképp hirdeti Glück ur állítólagos ipar jogát, azt 1911. május 1-től 10 éven át, — mely időre Nagyvárad törvényhatósága a vállalattal engem bízott meg, — nem gyakorolhatja. Miként fentebb említettem, az árlejtésen Nagyvárad város közönségének érdekét tartottam szem előtt, a legolcsóbb árak mellett tettem ajánlatot, holott Glück ur legmagasabb árak mellett tette meg ajánlatát s ennek dacára most akar előnyös árak mellett emésztő gödröket tisztítani, midőn már elkésett s azt nem teheti, melyet ha megkísérelne s azonkívül, hogy a hatóság őt ebben karhatalommal is fogja akadályozni, szabályrendelet áthágása miatt érzékenyen fogja büntetni.

Mindezeket a nagyérdemű közönség érdekében jónak láttam, mely után maradtam.

Nagyvárad, 1911. április hó 29.

Kiváló tisztelettel

Dancse János,

Nagyvárad város vállalkozója.

Lakás: Kolozsvári-utca 92., telefon 813 szám.

* E rovat alatti közlésért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

Dr. Bock Ármin

szemorvos

szemészeti rendelőjét Szent László-tér 5. szám alá (Kovács-ház)

helyezte át.

Igazgatóságunk határozata holtján a Nagyvárad Bémer-tér és Kossuth-utcai üzleteink részére engedélyezett 10% engedményt még csak 1911. május 5-én estig hagyjuk érvényben.

Nagyvárad 1911. április 29.

Hazafias tisztelettel

Moskovits Farkas és Tsa
cipő- és csizmagyár Rt.**Új férfi szabó üzlet!**

Van szerencsém az igen tisztelt eddigi megrendelőimnek és a közönség tudomására hozni, hogy tanulmányutamból hazatérve, úr-letemet **Lévai palotába**, (Körös-oldal) **átteleltem**. Tanulmányutamból kifolyólag a legkényesebb igényeket is pontosan ki fogom elégíteni. Tavaszai újdonságaimat személyesen a legújabb divatkélmékből választottam ki, melyek már raktáron is vannak. Nagybecsű pártfogást kér

FISCHER,

uriszabó.

Lévay palota. Körös-oldal.

Telefon: 951. 219

F O G A K.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpádlás nélkül is készít **kitűnő hirtű**

FogműtermébenÖzv. **Dr. Deákné**Nagyvárad, **Kossuth-u. 2.****Fekete Sassal szemben****Magánvizsgára**

sikerral előkészít nyug. főgimn. tanár. Már eddig is több ízben vizsgázatóit kitűnő sikerrel :

Lakása: Bethlen-utca 1. sz.**MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ**
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ**BAKTERIUM-MENTES**

természetes ásványviz.

Üdit-gyógyit.**Üdit-gyógyit.**

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. Főlerakat:**JANKY ANTAL utóda**

cégnél Nagyvárad.

203

TÁVIRATOK.**A tárgyalások vége.**

Bécs, április 29.

Ma teljes befejezést nyernek a katonai büntető perrendtartásra vonatkozó javaslatok. Tegnap ismét megszakították a tárgyalásokat, ami azonban technikai okok miatt történt. A mai nap folyamán kész lesz a végleges megállapodás, illetve a szövegezés befejezése is.

A cinkotai gyilkos.

Czinkota, április 29.

(Saj. tud.) A letartóztatott Hovanyec Tamás ma beismerte, hogy a gyilkosságot ő követte el. Az asszonnyal egy uton haladt és tőle pénzt kért, mire az asszony arcul ütötte. Erre verekedés keletkezett köztük. Hovanyec az asszonyt előbb bottal, majd kövel verte és végül késsel szurta meg.

Gyermekrablás Szabadkán.

Szabadka, április 29.

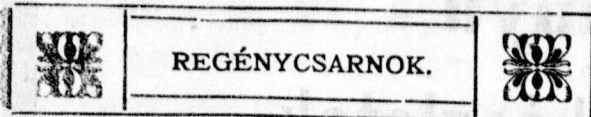
(Saját tud.) Ma Réczey Ede, dugszdag birtokos házában megjelent egy fiatal ember és ott azt kérte, hogy a legidősebb gyermeket küldjék fel vele a gimnáziumi igazgatóhoz. Mivel a legidősebb fiu nem volt odahaza, a fiatalemberrel a 6 éves Elemér ment el. Egy óra múlva Réczey levelet kapott, melyben felhívják, hogy 30.000 koronát fizessen ki, különben a gyermekét megölik. Réczey a rendőrségre futott és egy rendőrrel a szőlőkbe ment, ahol két gyanús fiatalembert talált. Az egyik fiatalember elmenekült a másikat elfogták. A kis fiut is megtalálták sértetlenül. Az elfogott fiatalember, mikor be akarta a rendőr kíséreni, a földre vetette magát és a holtat szimulálta. A rendőr egy épületbe futott telefonálni, mikor azonban kijött, a fiatalember már megszökött.

A bécsi katonai szemle.

Bécs, április 29.

(Saját tudósítónktól.) A mai tavaszi parádé volt az első, amelyen a király nem vett részt. Ő felségét Ferenc Ferdinánd királyi herceg képviselte. A lakosság alig érdeklődött a parádé iránt. A trónörökös nagyon fukarkodott dicséreté-

vel és mindössze két tisztet szólított meg. A paradé alatt megjelent Bécsujhelyről egy aeroplán, amely négyszer körülrepülte a térséget s miután még a Szent István templom tornya fölött is manőverezett, visszarepült Bécsujhelyre.

BÖSKÉ

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

Folytatás. (4)

De a legjobban elcsodálkozott hajdani kis játszótársán Ladányi Bözsikén. Nem szaladt többé elébe, hogy jókedvűen s örömmel karjaiba csimpajkozzék s őt újdonságairól, a torna rudon tett előmeneteleiről, stb. értesitse. Midőn látogatást tettek Ladányieknál, Bözsike egész délután nem is volt látható, este telé került elő egy nagy tejes kannát cipelve, vörös sovány kis karja'n fe túrt ruhával. Válláig érő fekete haját a szél minden irányba szerte széjjel fujtta. S midőn Bandi a leánya visszataszítóan rut kinézése meglepetését leküzdve elé sietett, sőt szivélyes lebilincselő modorában üdvözlőni akarta, az va u lec-apta a tejes kannát, s elfutott a meglepett András elől. Látja Bandi fiam ezt az én kis szilj csikómat. Ne vegye rossz néven tőle illetlenségét, hiszen olyan bohó gyermek még. Bizonyára elszegyelte magát rendetlen kinézése felett mentegőzött piruló édes anyja.

De hát kedves Agnesem, mondá Ladányi Bella, egy Budapestről érkezett idős leány nővére a hazi urnak — ideje volna már Erzsiket intézetbe küldened. Hiszen ismeretei az ábécé könyvön túl nem igen terjednek s itt a pusztán a béres gyermekek társasága bizonyára nem valami nagy hasznára van az elvadult leánykának.

— Igazad van Bellám, mi tulságos engedékenyek vagyunk rakoncátlan kis leányuk iránt. A nevelőnő semmire sem halad vele. Bözsike őt abszolút nem respektálja. Ez utóbbi három év alatt, már a hatodik kisasszony próbál vele szerencsét, de hiába, egyik sem tud neki imponálni, mi szülők vagyunk gyengék és erélytelenek vele szemben.

Amilyen neveletlen és gyenge csunya külsejű volt, Géza gyermeke, éppen olyan pompás szép, viruló és jól nevelt volt Péter leánya az illedelmes szép Alice, aki csak két hét előtt került véglegesen ki az »Angol kisasszonyok« budapesti nevelő intézetéből. Nem csoda tehát, ha Maglódy András öt négy év után viszontlátva, valósággal el volt bűvölve általa s némi zavarral köszöntötte a besuhanó, bályosan mosolygó, szép megjelenést. A finom, elegáns, fehér arcú szőke hajú Alice ugyancsak elűtött vad, neveletlen, valóban fogyatékos külsejű unokanővérétől. A leánya tizenkilenc éves volt természet nézve inkább alacsonyok nevezhető. El volt ragadtatva a szép Bandi által, ki most már nem vonakodó, foyás játszótársat látott a bájos leányban, hanem a nőt, kinek szépsége kellene, az ő husz éves szívét egészen elbódította volt.

Bandi, azaz most már András, mindennap vagy átlövagolt, vagy átsétált Ladányba, eleinte talált erre különböző ürügyet, de később nem is keresett, egész természetesnek vette, hogy annak meg kell lennie, hogy ő nap-nap mellett átrádjuljon Ladányiekhöz.

A szülők örömmel vették az ifju András látogatásait, eszköz ágába sem volt azt megakadályozni, vérmes reményeket tápláltak — mint mindenki, ki őt ismerte — a szellemes »sneidig« fiu jövője iránt s remélték, hogy szeretet leánykájukból egynehány év múlva, Maglódy Andrásné lesz.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése:

Budapesten

Az üzlet irányzata ma süllyedőbb jelleget öltött részben a külföldi áremelkedések, részben a vidékről érkezett. Kevés esős hírekre eikelt 20,000 métermázsza buza 5—10 fillérrel magasabb árakon.

Határvidék áralata:

Májusi buza	— — — —	12 55
Októberi buza	— — — —	11 64
Májusi rozs	— — — —	9 75
Októberi rozs	— — — —	9 42
Októberi zab	— — — —	7 75
Májusi tengeri	— — — —	6 61
Juliusi tengeri	— — — —	6 74
Augusztusi tengeri	— — — —	6 87
Augusztusi repce	— — — —	14 25

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	821 —
Osztrák hitelrészvény	— —	650.50
Jelzálogbank	— —	478 50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	— —
Osztrák államvasut részvény	— —	— —
Közuti vasut	— —	751 25
Rimamurányi vasmű	— —	688 —

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

1885—1911. éln.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a nyugdíjazás következtében megüresedett tanácsnoki, valamint az ennek betöltése folytán esetleg megüresedő többi állásoknak választás útján leendő beöltéséről, a f. évi május hó 11 én megartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvéni ki, felhívom mindazokat, akik ezen évi 4200 korona fizetés és 800 korona lakbérrel javadalmazott tanácsnoki állást, valamint az ennek betöltése következtében esetleg megüresedő állásokat elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve, Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. szám) t. é. i. május hó 6-án délután 5 óráig annál is inkább adják be, mivel az elkészen beadott, vagy kellőleg fel nem szerelt kérvények figyelembe vételét nem fogadják.

Nagyvárad, 1911. április hó 26.

Rimler Károly,
polgármester.

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki. — Minden este fényes műsoru —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye. Szállodámban szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. — Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérletje.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Bumbera István

== papi- és polgári szabó ==
NAGYVARAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szálitója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Állandó bútorkiállítás!

Szabó Károly,
Kovács és Lux
Éhik Antal
Domján Lajos
Schwarz, Spitzer és Neuman
Grünbaum Vilmos

Saját készítményü elsőrendü modern bútorok állandó raktára.
A nagyváradai egyesült asztalosok és **SZOLGA FERENCZ és SÁNDOR** kárpitosok üzletében.
RÁKÓCZI-UT 10.

269

Legbiztosabb és legmegbízhatóbb nyaraltatás!

A nagyérdemü közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy egy helyben, mint nagyszalontai fióküzletembe szörme-árúkat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegetek stb. nyaraltatás végett csakis nálam és fióküzletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra báno ikor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején haza szállítatom. A raktárom és üzletem a károk ellen biztosítva van, azért kérem a nagyérdemü közönség szíves bizalmát. Tisztelettel

ZIMÁNYI ANDRÁS

német szűcs

Színház-utca, Adorján-palota.

Biztosított raktár:

Körözs-utca 47. sz. (Saját-ház)

Cím: név: lakhely: utca:

Sürgöny! 301 Még nem létezett!

1500 K díjat ajándékozunk el készpénzben.

A mellékelt kép megfejtőinek a fenti összeget tüztük ki. Mindenki, aki a kereskedőt megtalálja és átfesti, egy 26 K értékü férfi vagy női órát vagy kívánságára 15 K készpénz ajándékot kap. Feltétel, hogy minden beküldő egy kitünő »Fortuna« imitált aranyláncot rendeljen és megrendeléséhez 1.75 K értékü levélbélyeget mellékeljen. A megfejtések beérkezése után a díjak kiosztatnak. — A küldemények a következő címre intézendők: »Patria-Zentrale« A. Seifert, Wien VII. Neubangasse 163

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke e-kedésemet és vegyészeti gyáramat teljesen újonnan berendezve és a legújabb villanyüzemü gépekkel felszerelve saját há- Zöldfa-u. 17. sz. a. helyezte át, hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománc-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvényt kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve, az összeg 3 százalékáig árut kap jutalék gyanánt.

Emke padlólack és parkertfénymáz!

Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!

A nagyérdemü közönség eddigi bizalmáért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel

BERKES BERTALAN

»EMKE« padlólack, parquet, fényező és vegytisztító festék gyára 238

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10 % engedményben részesülnek.

Minden rendelés azonnal házhoz szállítva.

Telefon 180

Telefon 180

Uj üzlet! Uj üzlet!

ARÁNYI LAJOS

férfi- és gyermekruha nagy raktára

Az „Angol szabó”-hoz

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején, Moskovits-palota.

A tavaszi újdonságok megérkeztek.

A legjobb szabásu ruhák a legjutányosabb árban beszerezhetők.

Férfi öltöny	18 K-tól 55 K-ig.
Divatos tavaszi felöltők	24 K-tól 50 K-ig.
Gyermeköltönyök	7 K-tól 18 K-ig.

Kérem az igen t. ruha vevőközönséget, egy próbavásárlást nálam eszközölni!

224

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

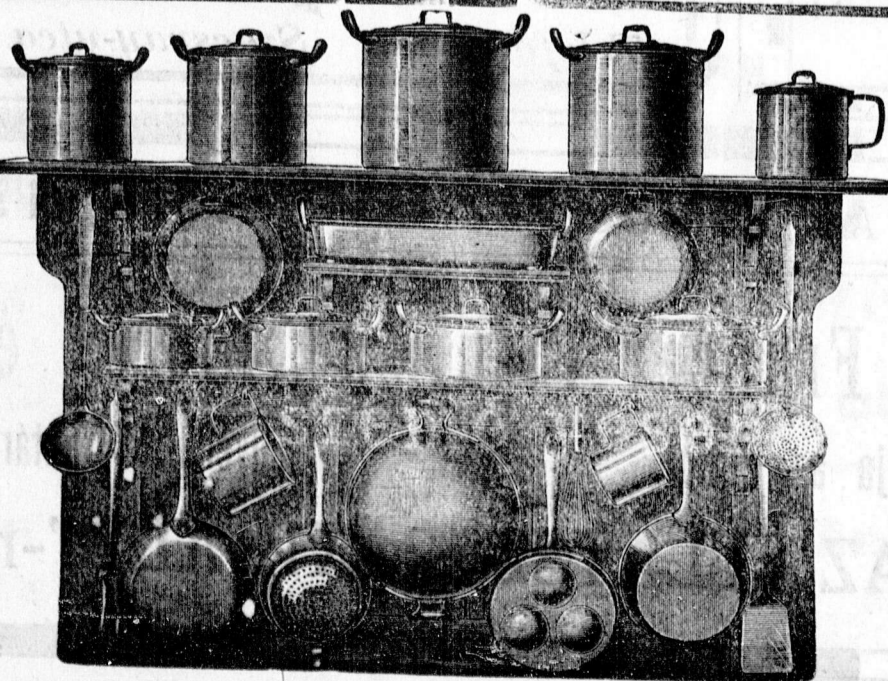
műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabútorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótallok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.

Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi újdonságok

Vasbútorok u. m.:
szekrényágy
3 matraccal

K 19.50.

Gyermekágyak

K 26-tól.

Alapított 1874.

Telephon 451.

A legjobb varrógépek és kerékpárok csakis

FEIGENBAUM

cégnél Kert-utca kaphatók.

Mindenemü varrógépek és kerékpárok javítása. Ugyisint ezekhez alkatrészek nagy választékban.

Rattó-paszta Patkányok teljes kipusztítására szavatosság mellett.

Üvegekben 1 kor., 2 kor. és 4 korona,
Detsinyi Frigyes
Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz.
Nagyváradon kapható: 193
Ujvárosi Drogéria.

Óvakodjunk a molyoktól!

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett molykár ellen védő, biztosító és raktározó intézetemre. Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármi értékű ruhákat, szőrme árukat. Férfi- és női városi bundák, uri bundák, szőnyegek, függönyök, gallérok, karmantyukat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatva vissza. Kivánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve maradtam

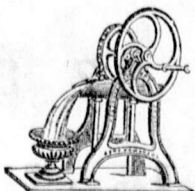
Kiváló tisztelettel: 248

DÓZSA JÁNOS,
szücsmester
Nagyvárad. Sas-passage

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb
KÜTSZIVATTYUJA az

„OMEGA” lánckút

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

Budapest, VI. Gyár-utca 5. 259

Üdvözet Grázból!

Mielőtt szükségletét fedezi, kérje tőlem gazdag tartalmu mintagyűjteményemet, a legjobb styriai

férfi- és női loden-ról

vadász-, erdész-, turista-, rodel- és ski-sport és mindazok részére, akik a különféle időjárásoknak kitéve vannak, de különösen az én valódi styriai női loden-ről gyönyörű mintákkal, utazási- és séta-kosztümöknek, valamint összes divatszövetjeimről, férfi- és gyermek-ruhák, felöltők, ulster a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségben az általános elismert lelkiismeretes első és legnagyobb loden-kiviteli cégtől

VINZENZ OBLACK

es. és kir. udvari posztó-szállító
GRAZ, Murgasse 9 szám.
Minták nyvak szabómesterek és szabónok részére kivánatra rendelkezésükre állanak
258

Ujdonság. Szekrényág.

Szabadalom bejelentve.

Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor.-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető

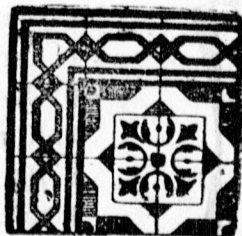
HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam butor és különleges munkákat szakszerűen készítek. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

Ífjabb WALLA JÓZSEF

mozaik-, cementáru- és mőkőgyára, építési anyagok raktára.

Paclo-falburkolás és betonépítési vállalat. Telefon: 76-36.

Budapest Iroda: VII. Rottenbiller-u. 15. sz.

Márványmozaik lapok	Csatornázások
Mintázott cementlapok	Falburkolások
Karmantus betoncsövek	Mettlachi lapok
Különböleg munkák	Kerám- és klinker lapok
Granit-terazó, Betonmunkák	Fayence-lapok

1898-1911. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad városi törvényhatósági bizottsága az ujonnan szervezett árvaszéki ülnöki állásnak választás után leendő betöltését a folyó évi május havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik ezen évi 3600 korona fizetés és 700 korona lakbérrel javadalmazott árvaszéki ülnöki, valamint az ennek letöltése folytán esetleg megüresedő állásokat elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket méltóságos Hlatky Endre főispán urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó évi május hó 6-án d. u. 5 óráig annál is inkább adják be, mivel az elkészen beérkező vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Nagyvárad, 1911. április hó 27.

Rimler Károly,
polgármester.

312

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyó-zámai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemü bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra. 161

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BEMER-TÉR, (BAZAR-LEPULET.)

Illatszerek, háztartási cikkek

a legolcsóbban és legnagyobb választékban az

Illatszer Királynál

Rákóczi-ut, Weiszlovits-ház,
szerezhetők be.

Figyeljen az árakra!

1 üveg Pármai ibolya illat	50 kr.
1 » Francia » «	1— »
1 « Gyöngyvirág » «	50 »
1 » Francia gyöngyvirág	1— »
1 » Spanyol orgona	50 »
1 « Francia orgona	1— »
1 » Keleti rózsa	50 »
1 » Török rózsa	1— »

Minden más illatban 30 krajcártól feljebb.

1 üveg francia brillantin	15 kr.
1 » Vera Violetta »	22 »
1 » » nagy	35 »
1 doboz Francia ibolya szappan	50 »
1 » » rózsa szappan	50 »
1 » Legf. francia ibolya szapp. 1— »	20 »
1 rud rózsa glicerin szappan	20 »
1 » ibolya »	23 »
1 drb Kielhauser Speick »	28 »
6 drb hihás francia szappan	50 »

Minden más létező szappan a legolcsóbb árban.

Figyeljen az árakra!

1 doboz Leichner Fett puder	38 kr.
1 » amerikai Porcellán puder	1 20 »
1 » eredeti francia puder	80 »

Minden más létező puderek a legolcsóbb árban.

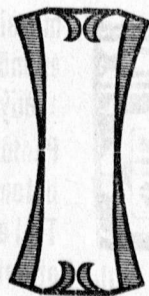
1 üveg Bay Rum	35 kr.
1 » Eau de Chinin	60 »
1 Férfi fésű	15 »
1 Bajuszkötő	15 krtól.
1 Duple bajuszkéfe	20 kr.

Óriási választék diszfésűkben és hajtűkben.

1 drb francia fogkefe	10 krtól
1 üveg francia szájviz	25 kr.
1 » Odol	74 »
Hajkefe sörtéből	70 kr.
Angol Champo hajmosó	12 »

Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurök.

Fekete fejű Champo	12 »
1 mtr crepp	30 »
1 » valódi hajcrepp	1 frt.
3 Tubus Hayder fogcrém	50 kr.
1 Karikás polisoir	70 »
1 Piere de Faku körömfényesítő	50 »
1 Köröm reszelő (angol)	15 kr.
1 Margit krém	40 »

1 Diana krém	65 »
1 Kerpel kézfinomító	38 »
1 Üveg tégely tejcrém	20 »
1 Körömkefe	5 »
1 Dzt angol czipő krém	96 »
1 tub. Stomatin	20 »
1 » Kalogen	22 »

Győződjön meg személyesen az árakról.

Nincs kényszer vásárlás!

SPITZER BÉLA

női- és gyermekruha divatárúháza

Angol és francia ruha szalon

Rákóczi-ut 3.

Telefon 1047.

Tavaszi árjegyzék:

Igen csinos angol dublé felöltők	20	koronától
Elsőrendű lüszter felöltők	14	„
Dublé selyem utcai felöltők	100	„
Elegáns angol kosztümök	40	„
Divat vászon kosztümök	30	„
A legújabb dublé és nyersselyem kosztümök	130	„
Izléses utcai toilettek	50	„
Divatos fulard selyem toilettek	110	„
Jó mosó creton pongyolák	9	„
Francia delain pongyolák	20	„
Angol zefier bluzok	6	„
A legújabb markizett bluzok	20	„
Francia etamin bluzok	10	„
Himzett batiszt bluzok	5	„
Jó mosó gyermekruhácskák	2	„
Szintartó vászonruhácskák	3	„
Gyapju delain ruhácskák	8	„
Divatos etamin ruhácskák	10	„

Ruhakelmék, selymek, ernyők
és sapkák nagy választékban.

Olcsó árak!

Szolid kiszolgálás!

A meg nem felelő árukat vissza veszem!

Flegyman

női-divat áruháza

az előkelő hölgyközönség bevásárlási forrása.

Alapított 1888.

Bémer-tér.